

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z wniosku J.K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 22 maja 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 19 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od J.K. na rzecz organu rentowego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

J.K. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 30 października 2015 r. nr [...], stwierdzającej, że J.K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od dnia 26 czerwca 2015 r. i dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 26 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy [...] w W. wyrokiem z dnia 28 czerwca 2016 r., sygn. akt III AUa [...], zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż J.K. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od

dnia 26 czerwca 2015 r. oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 26 czerwca 2015 r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na rzecz J.K. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny w [...]. wyrokiem z dnia 19 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...], zmienił wyrok Sądu Okręgowego [...] w W. z dnia 28 czerwca 2016 r. i odwołanie oddalił.

Odwołujący J.K. zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości, opierając ją na podstawach:

1) naruszenia przepisów prawa materialnego:

a) art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2168 ze zm., dalej - usdg) przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że odwołujący nie podjął działalności gospodarczej, pomimo że działalność ta miała charakter zarobkowy i była prowadzona w sposób ciągły;

b) art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm., dalej - ustawa systemowa) w związku z art. 11 ust. 2 ustawy systemowej, w związku z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy systemowej, w związku z art. 12 ust. 1 ustawy systemowej, w związku z art. 13 pkt. 4 ustawy systemowej, przez błędną wykładnię tych przepisów i niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w twierdzeniu, że odwołujący nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym, wypadkowym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 26 czerwca 2015 r. do dnia wydania zaskarżonej decyzji w sytuacji, gdy działalność miała charakter zarobkowy oraz była prowadzona w sposób ciągły;

c) art. 20 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przez jego niezastosowanie w zakresie, w jakim Konstytucja przyznaje każdemu wolność działalności gospodarczej.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ:

1) istnieje potrzeba wykładni art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej budzącego poważne wątpliwości, „które zostaną przedstawione w dalszej części w uzasadnieniu skargi kasacyjnej”,

2) skarga jest oczywiście uzasadniona, „co zostanie przedstawione w dalszej części w uzasadnieniu skargi kasacyjnej”.

W związku z przedstawionymi zarzutami, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, tj. przez stwierdzenie, że odwołujący podlega od 26 czerwca 2015 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, stosownie do art. 398¹⁶ k.p.c., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi w innym składzie. Jednocześnie skarżący wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o:

I. odrzucenie skargi kasacyjnej, jako niespełniającej wymogów opisanych w art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398⁴ § 2 k.p.c.,

ewentualnie na wypadek, gdyby Sąd nie podzielił zarzutu sporządzenia skargi kasacyjnej z naruszeniem art. 398³ § 3 k.p.c.:

II. wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak przesłanek sprecyzowanych w 398⁹ § 4 k.p.c.,

ewentualnie na wypadek, gdyby Sąd nie podzielił stanowiska organu rentowego w zakresie opisanym w punktach I i II:

III. oddalenie skargi kasacyjnej, jako pozbawionej uzasadnionych podstaw;

IV. zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem merytorycznego rozpoznania.

Jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest, jak wynika z art. 398⁴ § 2 k.p.c., wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Konstrukcyjne wymaganie skargi kasacyjnej przedstawienia uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania jest spełnione jedynie wtedy, gdy skarżący w wyodrębnionym - odrębnym od uzasadnienia podstaw kasacyjnych - wywodzie prawnym wykaże, że w sprawie występuje jedna z przesłanek przedsądu przewidzianych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powinien wskazać na przynajmniej jedną z przesłanek przedsądu z art. 398⁹ § 1 k.p.c. i wykazać, że występuje ona w danej sprawie (postanowienie z Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2017 r., II UK 712/16, niepublikowane).

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga sprecyzowania tych przepisów, oraz wskazania, na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich stosowaniem wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2015 r., IV CSK 330/15, LEX nr 1958504).

W przypadku powołania się na oczywistą zasadność skargi należy zaś wykazać, iż zaskarżony wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, widocznym *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy przedmiotowej sprawy i dłuższych badań lub dociekań (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2017 r., V CSK 535/16, LEX nr 2304253).

Skarżący J.K. nie uczynił zadość wskazanym wymaganiom - nie zaprezentował jakiegokolwiek uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, odrębnego od uzasadnienia jej podstaw. Wprost wskazał, iż podane przez niego przesłanki „zostaną przedstawione w dalszej części w

uzasadnieniu skargi kasacyjnej”. Nie jest natomiast rzeczą Sądu Najwyższego doszukiwanie się wymaganej argumentacji w pozostałej części uzasadnienia skargi kasacyjnej (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 grudnia 2007 r., III CSK 319/07, LEX nr 623803).

Przedmiotowa skarga nie zasługuje na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania także z innego względu. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 240/09 (LEX nr 585723) wyjaśnił, iż ocena, czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, należy do sfery ustaleń faktycznych, a nadto, że istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu tej działalności. Sformułowania użyte przez skarżącego sugerują kwestionowanie przez niego właśnie tego rodzaju ustaleń Sądu, konkretnie dotyczących braku faktycznego podjęcia wykonywania działalności gospodarczej przez odwołującego. Tymczasem Sąd Najwyższy nie jest w ogóle uprawniony do badania prawidłowości zarówno ustaleń faktycznych, jak i oceny dowodów, dokonanych przez sąd drugiej instancji. Sąd Najwyższy jako „sąd prawa”, rozpoznając nadzwyczajny środek odwoławczy w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Ustrojową funkcją Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru judykacyjnego, w tym zapewnianie jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 czerwca 2006 r., IV CSK 100/06, LEX nr 1101306; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 211/06, LEX nr 1102310).

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w sentencji.